

Spis treści

Słowo wstępne	9
---------------	---

Stanisław Koziej – Szef BBN

15 lat w NATO – rozmowa z Prezydentem RP Bronisławem Komorowskim	13
--	----

Na drodze do NATO – okruchy wspomnień	21
---------------------------------------	----

Janusz Onyszkiewicz

Przystąpienie do NATO w 1999 r. było dla Polski wielkim sukcesem, dzięki któremu ostatecznie wymazano pojałtański podział Europy. Droga do akcesji do Sojuszu nie była jednak prosta – w jej ramach należało przekonać nie tylko państwa zachodnie do wyrażenia zgody na rozszerzenie NATO, ale również zdobyć poparcie polskiej sceny politycznej dla tego projektu. Nie należy również zapominać, że na początku lat 90. na Zachodzie trwała poważna debata na temat zasadności istnienia i kształtu Sojuszu po zakończeniu zimnej wojny. W ostatecznym rozrachunku Polsce udało się jednak sprostać piętrzącym się przed nią wyzwaniom i 12 marca 1999 r. przystąpić – wraz z Czechami i Węgrami – do NATO.

Akcesja Polski do NATO – okiem historyka i uczestnika	41
---	----

Robert Kupiecki

Sukces zabiegów o członkostwo Polski w NATO w 1999 r. był konsekwencją reform demokratycznych, przyzwolenia sił politycznych legitymizowanego poparciem obywateli, a także ewolucji stanowiska Zachodu. Proces akcesyjny osadzony był w realiach związanych z pozimnowojennymi przemianami w Europie Środkowej i Wschodniej. Artykuł omawia przebieg tego procesu w aspekcie kontekstu polityczno-społecznego Polski oraz zewnętrznych uwarunkowań. W obu przypadkach wybór opcji atlantyckiej oraz decyzja NATO o otwarciu członkostwa dla państw demokratycznych z Europy Środkowej mogą się wydawać oczywiste i bezalternatywne z dzisiejszej perspektywy. Droga Polski na Zachód i Zachodu (NATO) na Wschód była jednak skomplikowana. Efekt osiągnięty w 1999 r. umacnia bezpieczeństwo Polski i zapewnia jej instrument kształtowania otoczenia międzynarodowego.

Od Bukaresztu do Chicago – NATO w obliczu wyzwań i nowych możliwości	77
--	----

Bogusław Winid

NATO jest sojuszem, który w długoletniej historii okazał się jednym z najefektywniejszych w dziejach Europy i świata. Zbudowany dla obrony wspólnych wartości, udowodnił, że jest zdolny do zapewnienia bezpieczeństwa wszystkim swoim członkom. Potrafił utrzymać jeden z najdłuższych w historii kontynentu europejskiego okresów pokojowych. Od 15 lat Polska jest aktywnym i ważnym członkiem tego elitarnego klubu. Pomimo wygrania pokoju, NATO nie zatrzymało się w rozwoju. Stale pracuje nad udoskonalaniem struktur, podnosi na wyższy poziom swoje zdolności obronne. W omawianym okresie Polska wniosła duży polityczny i wojskowy wkład do rozwoju NATO, jednocześnie z powodzeniem promując naszą wizję obrony kolektywnej jako jednego z głównych zadań Sojuszu.

Piętnaście lat w NATO 99

Mieczysław Cieniuch

Piętnaście lat obecności w NATO potwierdziło, że Polska jest wiarygodnym członkiem tej organizacji. Polskie członkostwo jest obecnie dojrzałe, twórcze i rozważne, a akcesja do Organizacji Traktatu Północnoatlantyckiego wpłynęła na strukturę kadrową, system kierowania i dowodzenia, edukację i szkolenie oraz modernizację polskiej armii. Aktualny kształt Sił Zbrojnych RP został uformowany w znacznej mierze dzięki obecności w NATO, czyniąc z nich integralną i znaczącą część potencjału bojowego organizacji. Szerokie spojrzenie i troska o spójność Sojuszu coraz częściej pozytywnie wyróżnia Polskę na tle jego pozostałych członków.

NATO po 2014 roku – jakie priorytety? 117

Andrew Michta

Operacja wojskowa w Afganistanie była dla NATO największym wyzwaniem od czasu upadku Muru Berlińskiego. Zakończenie misji ISAF w 2014 r. wytyczy kierunek, w jakim podąży Sojusz. Podczas gdy uwaga światowych potęg kieruje się w stronę Azji, kryzys na Bliskim Wschodzie i w Afryce Płn. pogłębia się, a Rosja odzyskuje dawne wpływy, NATO wciąż boryka się z problemem malejących budżetów na obronność. Członkowie Sojuszu muszą na nowo określić co stanowi fundament transatlantyckiego bezpieczeństwa oraz potwierdzić, że nie sprzeczne jest to do wyboru między tradycyjnymi funkcjami obronnymi a udziałem w zagranicznych misjach. W najbliższych latach NATO będzie jak nigdy dotąd podstawą międzynarodowego ładu i gwarantem bezpieczeństwa wspólnoty demokratycznych państw.

NATO następnej dekady – uwarunkowania i możliwości 131

Andrzej Juszczak

W czasie minionych 65 lat NATO wносиło znaczący wkład w budowanie bezpieczeństwa międzynarodowego. Kilkakrotnie stawało wobec konieczności zredefiniowania swoich priorytetów. Uwarunkowania rozwoju międzynarodowego środowiska bezpieczeństwa oraz zakończenie operacji ISAF w Afganistanie niosą nowe wymagania, do których Sojusz musi się dostosować. Oznacza to potrzebę redefinicji priorytetów i budowy nowych zdolności zarówno sojuszniczych, jak i narodowych. Takie podejście do transformacji Sojuszu powinno zapewnić mu dalszą efektywną i sprawną realizację zadań w trzech zasadniczych obszarach: obrony zbiorowej i odstraszania, zarządzania kryzysowego i bezpieczeństwa kooperatywnego.

Parlamentarny wymiar udziału w NATO 151

Jadwiga Zakrzewska

Utworzone w 1955 r. Zgromadzenie Północnoatlantyckie, obecnie noszące nazwę Zgromadzenia Parlamentarnego NATO, jest istotnym miejscem aktywności polskich parlamentarzystów. Zgromadzenie – choć niezależne od NATO – utrzymuje z Sojuszem regularne i intensywne kontakty, będąc forum służącym m.in. wzmocnieniu więzi między państwami członkowskimi NATO, promowaniu demokracji parlamentarnej oraz parlamentarnej kontroli nad siłami zbrojnymi i polityką bezpieczeństwa. Delegacja Sejmu i Senatu RP jest stałym członkiem Zgromadzenia od momentu przystąpienia Polski do NATO w 1999 r. Polski parlament już dwukrotnie gościł sesje plenarne Zgromadzenia, które są ważnym elementem debaty na temat NATO oraz bezpieczeństwa międzynarodowego.

Dokumenty	159
Traktat Północnoatlantycki	161
Protokół do Traktatu Północnoatlantyckiego o akcesji Rzeczypospolitej Polskiej	167
Umowa między Państwami-Stronami Traktatu Północnoatlantyckiego dotycząca statusu ich sił zbrojnych	169
Protokół dotyczący statusu międzynarodowych dowództw wojskowych, ustanowionych na podstawie Traktatu Północnoatlantyckiego	193
Koncepcja Strategiczna NATO z 2010 r.	203
Deklaracja szczytu NATO o zdolnościach obronnych z 2012 r.	217
Przegląd polityki obronnej i odstraszania NATO z 2012 r.	221
Biogramy autorów	231
Informacja dla autorów	233
Procedura recenzowania zewnętrznego	235